

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра загальної та клінічної епідеміології та біобезпеки
з курсом мікробіології та вірусології

Силабус навчальної дисципліни
«ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ В МЕДИЦИНІ.
МЕТОДОЛОГІЯ ДОКАЗОВОЇ МЕДИЦИНИ»

Обсяг навчальної дисципліни	Загальна кількість годин на дисципліну: 120 годин, 4,0 кредити ЄКТС
Дні, час, місце проведення навчальної дисципліни	За розкладом занять. Кафедра загальної та клінічної епідеміології та біобезпеки з курсом мікробіології та вірусології. Одеса, Приморський бульвар, 13.
Викладач (-і)	Голубятников М.І., д.мед.н, професор, завідувач кафедри. Професори: д.мед.н. Савчук А.І, д.мед.н. Гайдей В.Р. Доценти: Федоренко Т.В., Мельник О.А., Асистенти: Гриценко К.С.
Контактна інформація	Довідки за телефонами: Мельник Ольга Анатоліївна, відповідальна за організаційно-виховну роботу кафедри – 096-592-06-21; Гаврушко Тетяна Геннадіївна, лаборант кафедри – 068-124-12-60; E-mail: olha.melnyk@onmedu.edu.ua Очні консультації: з 14.00 до 16.00 кожного четверга, з 9.00 до 13.00 кожної суботи Онлайн - консультації: з 16.00 до 18.00 кожного четверга, з 9.00 до 13.00 кожної суботи. Посилання на онлайн - консультацію надається кожній групі під час занять окремо.

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися аудиторно (очно).

Під час дистанційного навчання комунікація здійснюється через платформу Microsoft Teams, а також через листування електронною поштою, месенджери Viber (через створені у Viber групи для кожної групи, окремо через старосту групи).

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет вивчення дисципліни – специфіка наукових досліджень, вивчення термінології та методології сучасної науки, застосування отриманих знань на практиці в освітньому та дослідницькому процесах, опанування інформації з проблем доказового підходу в галузі охорони здоров'я, розкриття потенціалу доказової медицини як технології збереження здоров'я та підвищення якості життя.

Мета дисципліни: формування у майбутніх фахівців цілісного уявлення про науку, як систему знань і знаряддя пізнання, науково-обґрунтованих поглядів на методологію наукового пізнання, сутність загальнонаукових та спеціальних методів і принципів проведення дослідження; набуття навичок пошуку, критично оцінювання і використання медичної інформації для прийняття раціональних (науково обґрунтованих) рішень.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра загальної та клінічної епідеміології та біобезпеки
з курсом мікробіології та вірусології

Завдання навчальної дисципліни:

- Створення цілісної уяви про специфіку наукового пізнання, проведення наукової роботи;
- Ознайомлення з предметом і сутністю науки та її головними функціями, класифікацією наук, науково-технічним потенціалом України;
- Засвоєння принципів організації наукового дослідження;
- Засвоєння теоретичних основ, сучасних принципів, закономірностей і правових засад доказової медицини в контексті збереження та зміцнення здоров'я населення;
- Опанування професійної діяльності з ресурсами доказової медицини та шляхів її вдосконалення;
- Засвоєння основ проведення статистичного аналізу медичних даних

Очікувані результати:

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

Знати:

- предмет і сутність науки та її головні функції;
- основні положення наукового дизайну;
- визначення терміну «медицина заснована на доказах» як предмету викладання, її значення для практики охорони здоров'я;
- передумови виникнення доказової медицини;
- провідні принципи доказової медицини;
- завдання доказової медицини;
- принцип використання науково-медичної інформації лише найвищого рівня доказовості;
- принцип постійного оновлення інформації щодо досягнень медичної науки і клінічної практики;
- ієрархію доказовості джерел інформації. «Піраміда доказовості»;
- джерела доказової медицини;
- порядок представлення наукових робіт.

Вміти:

- планувати проведення наукових досліджень;
- планувати проведення скринінгового дослідження;
- порівнювати діагностичний тест з “золотим стандартом”;
- інтерпретувати особливості медичної допомоги населенню заснованої на доказах;
- проводити оцінку якості надання медичної допомоги;
- використовувати навички пошуку достовірної інформації для розробки і впровадження профілактичних заходів, спрямованих на збереження, зміцнення здоров'я та соціального благополуччя населення;
- застосовувати навички оцінки оригінальності наукових робіт її дизайну;
- помічати помилки в написанні результатів дослідження з точки зору доказової медицини;
- критично оцінювати систематичні огляди;
- користуватися клінічними протоколами, міжнародними гайдлайнами

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра загальної та клінічної епідеміології та біобезпеки
з курсом мікробіології та вірусології

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форми і методи навчання

Дисципліна буде викладатися у формі лекційних; практичних занять та організації самостійної роботи здобувача.

Методи навчання: бесіда, пояснення, дискусія, обговорення проблемних ситуацій; виконання тестових завдань.

Лекція.

Практичні заняття.

Самостійна робота.

Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Роль науки в розвитку суспільства. Організація та ефективність роботи науковця. Науковий продукт та його види.

Тема 2. Наукове дослідження та його етапи. Загальні вимоги до науково-дослідницької роботи.

Тема 3. Походження доказової медицини, передумови виникнення, провідні принципи та завдання

Тема 4. Рівні доказовості, ступені рекомендації. Ключові поняття клінічної епідеміології.

Тема 5. Дизайн епідеміологічних досліджень. Особливості проведення епідеміологічного дослідження.

Тема 6. Епідеміологічні дослідження в охороні здоров'я, їх класифікація. Емпіричні та експериментальні дослідження.

Тема 7. Скринінгові тести: характеристика та основні вимоги.

Тема 8. Поняття про фактори ризику.

Тема 9. Наукові роботи по дослідженням діагностичних та скринінгових тестів.

Тема 10. Бази даних про здоров'я населення.

Тема 11. Оцінка методологічної якості. Помилки в написанні результатів дослідження з точки зору доказової медицини.

Тема 12. Систематичні огляди та мета-аналіз.

Тема 13. Клінічні випробування лікарняних засобів. Доказова медицина і маркетинг. Вибір лікування. Сурогатні кінцеві точки. Достовірна інформація від медичного представника.

Тема 14. Клінічні дослідження та рекомендації. Протоколи діагностики та лікування.

Тема 15. Використання знань з доказової медицини в діяльності фахівця громадського здоров'я. Наукові роботи присвячені якісним та анкетним дослідженням. Порядок представлення наукових робіт.

Перелік рекомендованої літератури:

Основна:

1. Методологія наукових досліджень в медицині: навч. посібник / В.Д. Бабаджан, Н.С. Бакуменко, О.І. Кадикова та ін.; за ред. П. Г. Кравчуна, В.Д. Бабаджана, В.В. М'ясоєдова. – Харків : ХНМУ, 2020. – 260 с.
2. Основні принципи доказової медицини : навч. посіб. / С.М. Кисельов. Запоріжжя :ЗДМУ, 2018. 117 с.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра загальної та клінічної епідеміології та біобезпеки
з курсом мікробіології та вірусології

3. Корягін М. В., Чік М. Ю. Основи наукових досліджень. Навчальний посібник. 2-ге вид.. К. : Алерта, 2019. 492 с.
4. Дегтярьов А. В., Кокодій М. Г., Маслов В. О. Основи наукових досліджень: навчальний посібник. Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2016. 78 с. Конверський А. Основи методології та організації наукових досліджень. К.: Центр навчальної літератури, 2017. 350 с.
5. Костюкевич В. М., Коннова М. В. Методологія наукових досліджень: навчальний посібник. Вінниця. 2017. Т. 172

Додаткова:

1. Бхаттачарджи А. Методологія і організація наукових досліджень: дослідження в соціально-економічних науках / Бхаттачарджи А., Ситник Н. І.: навч. Посіб. – К., 2016. – 159 с.
2. Єрмаков О. Ю. Основи наукових досліджень в економіці : навчальний посібник. К. : Компринт, 2015. 177 с.
3. Практикум для підготовки до практичних занять з навчальної дисципліни «Громадське здоров'я». Львів, 2020.

Електронні інформаційні ресурси:

1. Всесвітня організація охорони здоров'я www.who.int
2. Кохрейнівський центр доказової медицини www.cebm.net
3. Кохрейнівська бібліотека www.cochrane.org
4. Національна медична бібліотека США - MEDLINE www.ncbi.nlm.nih.gov/PubMed
5. Канадський центр доказів в охороні здоров'я www.ccche.net
6. Журнал Evidence-Based Medicine www.evidence-basedmedicine.com

ОЦІНЮВАННЯ

Форми і методи поточного контролю: усний (опитування), тестування, оцінювання виконання практичних вправ, оцінювання комунікативних навичок, розв'язання ситуаційних клінічних завдань, оцінювання активності на занятті та самостійної роботи студентів.

Критерії поточного оцінювання на практичному занятті

Оцінка	Структура оцінки поточної навчальної діяльності одного практичного заняття
Відмінно «5»	Здобувач бере активну участь у практичному занятті, демонструє глибокі знання, дає повні та детальні відповіді на запитання. Бере активну участь у обговоренні проблемних ситуацій, демонструє гарні навички та вміння при виконанні практичного завдання, правильно оцінює отримані результати. Тестові завдання виконані в повному обсязі.
Добре «4»	Здобувач бере участь у практичному занятті; добре володіє матеріалом. Демонструє необхідні знання, але дає відповіді на запитання з деякими помилками; бере участь у обговоренні проблемних ситуацій. Тестові завдання виконані в повному обсязі, не менш ніж 70% відповідей на

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра загальної та клінічної епідеміології та біобезпеки
з курсом мікробіології та вірусології

	запитання є правильними.
Задовільно «3»	Здобувач іноді бере участь в практичному занятті; частково виступає і задає питання; допускає помилки під час відповідей на запитання; показує пасивну роботу на практичних заняттях. Демонструє навички та вміння при виконанні практичного завдання, однак оцінює отримані результати недостатньо повно і точно. Тестування виконано в повному обсязі, не менш ніж 50% відповідей є правильними, відповіді на відкриті питання - не логічні, з явними суттєвими помилками у визначеннях.
Незадовільно «2»	Здобувач не бере участь у практичному занятті, є лише спостерігачем; ніколи не виступає і не задає питання, незацікавлений у вивченні матеріалу; дає неправильні відповіді на запитання, демонструє недостатні навички та вміння, не може впоратися з практичною роботою і оцінкою отриманих результатів.. Тестування не виконано.

Форми і методи підсумкового контролю: залік.

Залік, виставляється здобувачу, який виконав усі завдання робочої програми навчальної дисципліни, приймав активну участь у практичних заняттях, виконав індивідуальне завдання та має середню поточну оцінку не менше ніж 3,0 і не має академічної заборгованості.

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Самостійна робота передбачає підготовку до кожного семінарського заняття, самостійного вивчення певного переліку тем або тем, що потребують поглибленого вивчення. Питання з тем, що відведені на самостійне вивчення включені до контрольних заходів.

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

- Пропуски занять з неповажних причин відпрацьовуються за розкладом черговому викладачу.
- Пропуски з поважних причин відпрацьовуються за індивідуальним графіком з дозволу деканату.
- Перескладання незадовільної оцінки проводиться в дні консультацій і відпрацювань; при дистанційному навчанні – в терміни, визначені й узгоджені з викладачем.

Політика щодо академічної доброчесності:

Обов'язковим є дотримання академічної доброчесності здобувачами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є:

- використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра загальної та клінічної епідеміології та біобезпеки
з курсом мікробіології та вірусології

оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання або переваг у науковій роботі;

- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікро-наушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);
- проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання контрольної роботи, оцінки на занятті, заліку тощо;
- повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, заліку тощо);
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові індивідуальні завдання, контрольні роботи, тести тощо);
- проведення додаткової перевірки інших робіт авторства порушника.

Політика щодо відвідування та запізнь:

Відвідування всіх видів аудиторних занять (лекцій, практичних занять) є обов'язковим.

Форма одягу: медичний халат, який повністю закриває верхній одяг, або лікарська піжама, шапочка, маска, змінне взуття.

Обладнання: зошит, ручка, методичні вказівки, альбом.

Стан здоров'я: здобувачі хворі на гострі інфекційні захворювання, у тому числі на респіраторні хвороби, до заняття не допускаються.

Здобувач, який спізнився на заняття, може бути на ньому присутній, але якщо в журналі викладач поставив «нб», він повинен його відпрацювати у загальному порядку.

Використання мобільних пристроїв:

Мобільні пристрої можуть бути застосовані здобувачами з дозволу викладача, якщо вони потрібні для виконання завдання.

Поведінка в аудиторії:

Поведінка здобувачів та викладачів в аудиторіях має бути робочою та спокійною, суворо відповідати правилам, встановленим Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємин в Одеському національному медичному університеті, у відповідності до Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти Одеського національного медичного університету, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній та освітній роботі здобувачів вищої освіти, науковців та викладачів Одеського національного медичного університету.